

מִתְקַנָּא קָמָן וְדאי דרך זה מתוקן לפנינו, וְהאי אִזְרְחָא דְקַדְשָׁא

אור הרשב"י

ולא יכול עוד, דומה לאדם שמדבר לשון הרע, וכלתה לשונו ולא דיבר יותר. אבל בשוב אדם בעודו בכוחו וגבורתו, ויצרו מתגבר עליו והרי הוא כובשו, הרי זו התשובה המשובחת. וגבורה עושה, על אשר כופה את יצרו העז והקשה, ועל זה נאמר (שם טז, לב) 'ומושל ברוחו מלוכד עיר'. ועל כל דבר שקשה לו לאדם ועושהו, שכרו הרבה מאוד, עכ"ל.

וכעין זה כתב במדרש שמואל על משנה (שם פ"א מ"ד) אם אין אני לי מי לי וכו', זה לשונו: לפי שעיקר העבודה והיראה של האדם הוא בהיותו בחור, שיצרו מתגבר עליו, ואף על פי כן כובש אותו תחתיו, וכענין 'אשרי איש ירא את ה' (תהלים קיב, א), בעודו איש (עבודה זרה יט א). כי אז הוא ברשות עצמו לעשות מה שירצה. כי אחר זקנותו, כבר אין לו כח בגופו לעשות שום עבירה, לכן אמר התנא, אם בעת זקנתי שכבר אין אני גובר בגופי ובעצמי, אני שב אל אלהים, מי ילמד עלי סניגוריא, כולם יאמרו, שעל שאין בי כח לחטוא, לכך אני שב בתשובה.

וזה שאמר 'אם אין אני לי', כלומר, אם אני כבר זקנתי מהיות איש ואין אני גובר בגופי, שכבר אפס כחי, אם כן כל הטובה שאעשה לא תהיה לי לסניגור. וזה שאמר 'מי לי' – מי ילמד עלי זכות. אבל כשאני עובד את אלהי בעוד שאני בחור, שאני לעצמי וברשותי, וזה

קיב, א) אשרי איש ולא אשרי אשה. אמר רב עמרם אמר רב, אשרי מי שעושה תשובה כשהוא איש. רבי יהושע בן לוי אומר, אשרי מי שמתגבר על יצרו כאיש. ופירש רש"י – 'כשהוא איש', כשהוא בחור בכוח, כלומר, ממהר להכיר את בוראו קודם ימי הזקנה. 'כאיש', גבור, עכ"ל.

והחילוק שבין רבי יהושע בן לוי לרב, הוא זה, לרבי יהושע בן לוי אפילו זקן שעושה תשובה ומתגבר כאיש שהוא בחור, אשריו. ולרב, דוקא כשהוא בחור. והטעם, כי ראוי שהחוטא עצמו ישוב, והזקן כאילו הוא איש אחר, וקל להבין.

(עין לקמן בפנים [עמק ברכה], בסימן ס"ג בכוונות דיני השופר, בכוונה הראשונה, כתוב בפנים, דרבי יהושע בן לוי לא בא לחלוק על דברי רב, אלא לפרש דבריו בא (כאן). וכתב בעל ראשית חכמה (שער התשובה פ"א, אות כ"ח) בשם הזהר (ח"ג דף פ"ז ע"ב) על פסוק (ויקרא יט, לב) 'מפני שיבה תקום', קודם שיבה דידך וכו'. רצה לומר קודם השיבה, בהיותך נער, תקום לעסוק בתורה ולהיות איש, ובוה 'זהדרת פני זקן', דכתיב (משלי כב, ו) 'גם כי יזקין לא יסור ממנה' וכו'.

כתוב בספר הסידים בסימן ז', וזה לשונו: 'זוכר את בוראיך בימי בחורתך' (קהלת שם), 'גם כי יזקין לא יסור ממנה' (משלי שם). כי תשובת הזקן, כאשר זקן ובטלה החמדה

הלימוד היומי

בְּרִיךְ הוּא ודרך זו היא של הקב"ה.

הקב"ה יודע דרך צדיקים ומשגיח ושומר עליהם

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים א) **כִּי יוֹדַע יְהוָה דְּרֹךְ צְדִיקִים וְדֶרֶךְ רָשָׁעִים תֵּאבֵד. מֵאֵי כִי יוֹדַע יְהוָה.** וכי יש דבר שאינו יודע אלא, קדשא בריך הוא יודע ואשגח בארְחֵא דְצְדִיקֵינָא, לְאוֹטְבָא לְהוּ, וּלְאַגְנָא לְהוּ. אלא פירוש הכתוב הוא שהקב"ה יודע ומשגיח על דרך הצדיקים בכל מקום שהם הולכים להיטיב להם ולהגן עליהם מכל רע, והוא אָזִיל קַמֵּייהוּ לְנִטְרָא לְהוּ. והוא הולך לפנייהם לשמור אותם. וּבְגִין כֵּן, מֵאֵן דְנִפְיָא לְאַרְחֵא בְעֵי דְלְהוּי הָהִיא אַרְחֵא דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא ולכן מי שרוצה לצאת לדרך צריך שתהיה אותה הדרך של הקב"ה, וְיִשְׁתַּתַּף לִיהּ בְּהַדְרֵיהּ. וזה ע"י שיעסוק בתורה בדרך ואז ישתתף הקב"ה עימו בדרך. וּבְגִין כֵּן כְּתִיב וזהו שכתוב **כִּי יוֹדַע יְהוָה דְּרֹךְ צְדִיקִים** ומשגיח עליהם בדרכם להיטיב להם ולהגן עליהם אבל **וְדֶרֶךְ רָשָׁעִים תֵּאבֵד. הִיא מִגְרָמָהּ**, היא מעצמה תאבד ולא שהוא יאבד אותה

אור הרשב"י

בחרותי, שאם לא עכשיו אימתי - שאם לא עכשיו שהם ימי הבחרות, אימתי אעבוד, כי בימי הוקנה אין עבודתי נחשבת כלום, וכדאמרן, עכ"ל.

שאמר 'וכשאני לעצמי' - ואז אני עובד את בוראי, אז בודאי דבר גדול אני עושה. וזה שאמר 'מה אני' - מלשון 'מה רב טובך' (שם לא, כ). כלומר, כמה וכמה טובה אני עושה. וכיון שכן, ראוי לי לעבוד את בוראי בימי

הלימוד היומי

בְּגִין דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא (דף פ"ח ע"א) אִשְׁתְּמוּדַע לִיה
 לְהֵהוּא אֲרַחָא דְלְהוֹן, וְלֹא אָזִיל בְּהַדְרִייהוּ וזה כיון שאין הקב"ה

רוצה להכיר בדרך שלהם ולא הולך איתם.

דרך דשו בה רבים ואורת דרך חדשה

כְּתִיב דְרַךְ, וּכְתִיב אֲרַח, מַה בֵּין הָאֵי לְהָאֵי מַה הַחִלּוּק בֵּין
 דרך לאורת. אֵלָא, דְרַךְ: דְשָׂאָר קְרִסוּלֵי בְנֵי נָשָׂא

אָזִלוּ בָהּ דרך היא מקום שכבר דשו בו רבים וכבר הלכו בה הרבה אנשים והיינו 'דרך
 צדיקים' הם הדרכים שכבר התנהגו בהם הצדיקים משנים קדמוניות. אֲרַח: דְאִיהוּ

אֲתַפְתַּח מִן זְמַנָּא זַעֲרָא אורת הוא דרך חדשה שהתחילו בה לפני זמן מועט
 והיא העבודה המחודשת של כל צדיק וצדיק לפי דרכו (דא אֲרַח בְּמַה דְאֵת אָמַר (איוב ל"ד)

וְאֲרַח לְחִבְרָה עִם פְּעֵלֵי אָנוּ) וְעַל אֲרַחָא דָּא כְּתִיב ועל אורת זה נאמר, (משלי
 ד) וְאֲרַח צְדִיקִים כְּאֹר נִגְהַ הוֹלֵךְ וְאֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם כִּי

דרכו המחודשת של הצדיק הולכת ומתגלה לאט לאט עד שיאיר כאור היום בצהריים
 (רמ"ק) וגם כאשר אדם מתחיל להיטיב את מעשיו ולהיות צדיק הקב"ה מסייעו ומאיר את

דרכו כדי שיצליח ללכת באותה הדרך והבא ליטהר מסייעין בידו (מהרצ"ו), ובריך רחמנא
 דסייען, כן ימשיך להיטיב עימנו ולהישיר דרכנו בסיוע שיש בו ממש לילך בדרכיו ולידבק

באורחותיו למצוא חן בעיניו אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן. בְּרוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם
 אָמֵן וְאָמֵן. יְמַלּוּךְ יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פרשת אמור

ישראל נצטוו להתקדש והכהנים הצטוו להתקדם יותר מישראל וכן הלויים

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה אָמֹר אֵל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם לְנַפְשָׁם לֹא יִטְמָא בְּעַמִּיו. (ויקרא

כ"א) אָמַר רַבִּי יוֹסִי שֶׁאֵל רַבִּי יוֹסִי, מֵאִי טַעְמָא דָּא לְקַבֵּל דָּא

מה הטעם שמצוות איסור טומאת כהנים נאמרה כנגד האיסור של אוב וידעוני (מק"מ),

דְּכִתְיִב לְעֵילָא שְׁכַתוּב בְּהַתְחִלָּה לְמַעְלָה, וְאִישׁ אִזּוּ אִשָּׁה כִּי יִהְיֶה

בָּהֶם אֹב אִזּוּ יִדְעוּנֵי מוֹת יוֹמָתוֹ, וְסָמִיךְ לִיהוּ אָמֹר אֵל

הַכֹּהֲנִים וְסוּמְךָ לּוּ כְּתוּב אִמֹר אֵל הַכֹּהֲנִים וְגו' לְנַפְשָׁם לֹא יִטְמָא בְּעַמִּיו. אָלָא

(מְשַׁמֵּע) בֵּיזוֹן דְּאִזְהַר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, לְקַדְשָׁא לְהוּ בְּכִלָּא,

אִזְהַר לְהוּ לְכַהֲנֵי לְקַדְשָׁא לְזוֹן אלא אומר רבי יוסי שמכיון שהתורה

הזהירה את ישראל שיקדשו את עצמם בהכל כמש"כ קדשים תהיו, דהיינו שישראל הוזהרו

על טומאת אוב וידעוני שטומאתם היא מעין טומאת מת, כך הוזהירה התורה את הכהנים

שיקדשו את עצמם ביותר ויזהרו מכל טומאת מת כי לגבי הכהנים כל טומאת מת היא כמו

אוב לישראל (מק"מ), **וְכֵן לְלוֹאִים** וכמו כן הוזהירה התורה את הלויים שיקדשו את

עצמם. **לְכַהֲנֵי מִנִּין** ומנין שהכהנים הצטוו להתקדש יותר מישראל. **דְּכִתְיִב**

אָמֹר אֵל הַכֹּהֲנִים אלא מזה שכתוב בפסוק 'אמור אל הכהנים בני אהרן'

שפירושו שתאמר להם את מה שהצטוו ישראל קדושים תהיו ואח"כ הוסיף עליהם ואמר